

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De somno Jacob cu[m] fugeret in mesopotamiam ca. lxxiiij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

dicēs Det tibi deus de roze celi ⁊ de pingue dine terre abūdantiā frumētū vini ⁊ olei. His tribo solet oīs terre fertilitas intelligi, p frumentū cibus, p vini pot⁹, p oleū pulmenta, Et addidit Seruant tibi ppli ⁊ tri bus: esto dñs fratru tuoz, qui maledixerit tibi sit ille maledict⁹, ⁊ q̄ benedixerit tibi benedictionib⁹ bus repleat. Nota qz tria que in benedictōe pmissa sunt, scz abūdantiā, potētia: p̄mogenitura: p̄sentis sunt tēporis, Quartū p̄o scz benedictio futuri est: ⁊ ideo in benedictionib⁹ bus sacerdotū nostrorū solet dici, Benedict⁹ autē est iacob fm̄ yba nō fm̄ intentionē p̄is sicut ep̄scopus ordinat alienū quem putat esse suū: ⁊ est ordinatus. Ut sermone imple uerat pater: ⁊ egresso iacob venit esau cibus inferens patri: petens ab eo b̄ndictōez, Et pauit Isaac rehemēter: ⁊ in hac extasi vidit in spiritu a dño factū esse h̄: ⁊ significationē pie fraudis intellexit, Et ideo nō irascēs: sed p̄firmans qd̄ fecerat ait, Frater tuus venit fraudulenter: ⁊ accepit benedictionē tuā: et erit benedict⁹, Cui esau, Iuste vocatus ē iacob, En altera vice me supplantauit, id ē bis decepit, prius p̄mogenita, sc̄do b̄ndictionē surripēs, Lunqz ⁊ ipse a patre benedictionē postulasset: ⁊ patri hesitanti in q̄ ei benedice ret ⁊ rehemēter instaret motus isaac: ait, In pinguedine terre ⁊ roze celi desup̄ erit benedictio tua: ⁊ ita fuit, Idumea em̄ pascualis est, Et addidit de posteris eius prophetās, Uiuēs gladio, id est bellicosus eris: et fratru tuo serues: cum scz idumea facta ē tribu taria domui israel: sed ueniet tempus cū excutias iugum eius de ceruicibus tuis. Hoc impletū est: cuz rebellauerūt idumel ne essent sub iuda.

De sōno iacob cū fugeret i mesopotamiā ⁊ separatōe iacob ⁊ esau, Ca. LXXIII.

Verat ergo esau

o iacob ⁊ dixit in corde suo, Veniet dies luctus, id est mortis patris mei vt occidam iacob, Plūciata sunt hec rebecca Eodē spū sc̄lebat rebecca cogitationes esau: quo intīmauerat iacob fraudare fratrem. Excusatur ergo iacob de mēdacio in patrē ⁊ do lo in fratē p̄ iussione matris, Waterp̄o per familiare consiliū spiritus sancti: que ait ad iacob, Fuge ad laban fratrem meum: ⁊ esto tibi donec quiescat indignatio fratris tui, Ex

ne absqz licētia patris fieret: ait rebecca vlt̄ ro suo, Si acceperit iacob vxorē de filia bus heth nolo viue re, Et aduocās isaac iacob b̄ndixit ei: et p̄cepit ei vt iret in mesopotamiā sibi accipere vxorē de filiis laban, Videns autē esau q̄ offendit

A quo herbe? vn⁹ de septē populis p̄ quo inuenerunt quādoqz cetibus: quia nos p̄ vocali vtrobqz asp̄i rata ap̄d hebreos: ponimus, ch̄, ad mītigā dam asperitatem. Ipi dicūt habrā nos chāram: ipi herbeus: nos cheteus.

set suū patrē p̄ nuptiis alienigenarū: fuit ad ismaelē patrū suū: accipēs sibi vxorē filiā ei⁹ melech sororē nabath vt̄erinā: absqz h̄is q̄s p̄ habebat, Igit̄ egressus ē iacob d̄ herabece ⁊ pergebat arā, Per chanaanēz p̄o iter facēs: timuit incolas terre: qz vt ait ioseph⁹ chanaanēi erant in deuoti isaac: p̄torib⁹ bellis ei⁹ valde grauati, maxime cū carlatharim cepisset: circa quā p̄cipue laborauerat, Timuit ergo iacob apud aliquē puñcialiuz introire ⁊ sub diuo iacebat, Cū autē venisset iuxta lazam vespere: supposuit capiti suo lapidem: ⁊ obdormiuit, Et vidit in somnis scalā erectā a terris celos attingentē: ⁊ angelos descēdētētes ⁊ ascēdētētes p̄ eam, Iosephus dicit, Vidit descēdētē p̄ eā figuras honestiorē naturā habentes q̄ hoies: ⁊ dñm innixū scale d̄centē sibi, Ego sum de⁹ abraham ⁊ isaac, Terram hanc dabo tibi ⁊ semini tuo, Benedictēs tur in te oēs tribo terre ⁊ in semine tuo, Ero custos tuus in hoc itinere: et reducam te in terram hanc, Ordine p̄repostero vsus est dominus, Prius enim in propria persona iacob custodit: post sub Josue dedit semini eius terram illam in fine temporum in christo quia d̄ iacob benedictē sunt tribus terre, Eugilans iacob ait, Vere domin⁹ est in loco isto ⁊ ego nesciebam, Terribilis est locus iste et est domus dei h̄ic et porta celi, Et prophetauit de legez de templo et passione christi: que in terra illa futura erant, Terribilis enim lex, domus dei, templū, passio christi, apertio porte celi, Et lapidem quem supposuerat capiti suo erexit tibi in titulum, id ē in cōmendabilem memoriā hui⁹ visionis: et libauit sup̄ illuz oleum domino vouēs: dominum qui apparuerat ei semp̄ sibi esse in deū: ⁊ lapidē, id est locum lapidēis semper sibi honorabilē: ⁊ in reditu decimas ⁊ hostias se suis

Libri Genesis

bi oblatum. Et urbem primam etiam honorandam decreuit, vocas eam Bethel, id est, domus dei, vel secundum Iosephum hostiam dei. Prius enim iacob a iehuseis, qui eam condiderat, vocabatur. Post iusa ad eam, vel amygdal, quia cum primo ibi fundameta laceret, radix amygdalina inuenta est. Vel forte copia huius generis arborum ibi est.

De duabus vxoribus Jacob
Capitulum, LXXXIII.

Procedensque in

P mesopotamiam longo tempore puenit in aram, et venit ad puteum in agro opertum lapide grandi, iuxta quem tres greges accubabant. Cumque discesset pastoribus ut adaperent greges, et ad pastum reducerent, accepit moris ibi esse, non amoueri lapidem donec omnes greges puenirent, nec licere greges particulatim adaperire. Cumque cuncta percontaret de laban, valet inquisit pastores. Et ecce Rachel filia eius cum grege suo venit. Quae cum aduenisset amouit iacob lapidem ab ore putei. Patet quod non solum iacob, et adaperuit greges eius, et in dicens se consobrini eius, osculari est ea. Quae nunciavit hoc patri. Qui occurrens dixit Jacob in domum suam, et audita causa fugere, dixit ei, Deus meus et caro mea es, et ideo secum latebis apud me. Tandem curam gregis eius habere decreuit. Post mensem vero Jacob dedit optionem mercedis pro fuitio pastoralis. Habebat autem laban filias duas, illam lippis oculis et Rachel venusto aspectu. Quam diligens Jacob ait, Seruiam tibi septem annis pro Rachel. Seruiuit ergo pro Rachel septem annis et videbatur ei pauci dies pro amoris magnitudine. Hec dicitur est parui, quia desiderati animo ipsa velocitas tarda est, sed dicitur est pauci, quia videbatur ei rem tam amabilem paucis emisisse. Longo enim pluribus annis seruiuisset pro ea priusquam ea careret. Vel dies vocat laboris dies, quod videbatur ei paruum quod laboris leuigabat amor. Copleto septimo anno fecit laban nuptias genero suo. Vespere autem facto subintroductam illam, dedit filiae ancillam nomine zelpham. Jacob vero ut dicit Iosephus pro ebrietate et nocte hinc permixtus die facto apud laban de iniusticia querebat. Qui danda necessitate venias postulauit moris ibi esse asserens, maiores ante tradidit ad nuptias. Post alios autem septem annos sedatur ei Rachel laudauit, causas pro

telatitipis dicens se non libenter filiam ad chanaanos misisset, cum etiam de sorore penitentiam ageret quod eam illuc direxisset. Hieronymus vero dicit errasse illos qui dixerunt post septem annos alios Rachel Jacob tradidit, sed post septem dies coniugiorum quos quasi prurbari superinducta alia sponsa fas non erat. Quibus finitibus Jacob optatis potius nuptiis, amore sequentis prioris pretulit, seruies pro Rachel alios septem annis.

De quattuor filiis Ise, et de filiis ancillarum
Capitulum, LXXXV.

Dominus autem

D aperuit vuluam Ise sorore sterili data ut amore viri fecunditate prosequeretur. Quae peperit filium, et ait Vidit dominus humilitatem meam, et visitationem erga virum meum, et ideo vocauit filium ruben, et visitationis filium. Rursum peperit filium alium et ait Audiuit me dominus habere contemptum, et ideo dicitur est symeon, et auditio. Peperit autem tertium et ait Copulabitur mihi vir meus, quia addidit ei filios, et ob hoc dicitur est leui, et additio vel firmator societatis secundum Iosephum. Peperit quoque quartum et ait, Vado confitebor domino, et ob hoc dicitur est iudas, et confessio. Essauitque parere, proinde Rachel inuoluit sorori, et ait ad Jacob, Da mihi liberos alioquin moriar. Qui ait, Numquid ego sum deus. Et illa Si non de me saltem de ancilla mea. Et dedit ei balam in coniugium, non in vxorem, sed ut ei iungeretur. Peperit bala filium, et dixit Rachel, Iudicauit me dominus, et equauit me sorori, et ob hoc dicitur est puer dan, et iudicium. Peperit et alium, et ait Rachel Comparata sum sorori et in ualui, et ob hoc dicitur est puer neptalim, et comparatio vel dilatio. Lia quoque tradidit viro zelpham quae peperit filium. Et ait lia, felicitas, et dicitur est puer gad, id est, felicitas. Peperit quoque etiam et alium. Et ait lia, Beata me dicent omnes mulieres, et dicitur est puer aser, id est, beatus.

Quintum incidens
Capitulum, LXXXVI.

Is temporibus

I factum est dillunium particulare in achaia sub regem, quod urbs quae vocatur baacta in nouas culcissim noiauit. Tunc etiam apud lacum triconide viro apparuit, quam greci minervam dixerunt. Hec plures artes adiuuenit, maxime lanificium. Eadem dicitur est pallas, a pallane insula thrace in qua nutrita est, vel a